

08.02.2018

Asia/2

§ 22

Lausunto kaupunginhallitukselle: Valtuutettu Sameli Sivosen aloite ympärivuotisista kaupunkipyöräistä ja pyöräteiden talvikunnossapidosta

HEL 2017-013031 T 00 00 03

Lausunto

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle koskien kaupunkipyöräpalvelun ympärivuotista käyttöä.

Kaupunkipyöräpalvelun vuosittaiseksi toimintakaudeksi määriteltiin palvelua käynnistettäessä kuusi kuukautta, toukokuusta lokakuuhun. Kauden aloitus- ja lopetusajankohdat ovat osaltaan riippuvaisia katujen kunnossapidon ja pyöräasemien perustamistöiden vaatimuksista. Asemien asennus- ja poistotyön tehokkaan organisoimisen kannalta asemien asennusaikataulun tulisi olla tiedossa selkeästi ennen kauden alkua. Aloitusta ollaan kuitenkin aikaistamassa huhtikuulle, mikäli katujen kevätpuhdistuksen saadaan toteutettua aikataulussa. Aikaisempi kauden aloitus lisää asennusten ajoittamisen epävarmuutta mm. säätilan vaihteluiden vuoksi.

Kaupunkipyöräpalvelun laajentaminen ympärivuotiseksi vaikuttaa erityisesti talviajan katujen kunnossapitoon. Talvella osa pyöräasemien käytössä olevista tiloista on varattu lumen ja hiekan välivarastointiin. Tämä vaikeuttaisi lumenpoiston logistiikkaa. Lumiseen aikaan autojen pysäköintipaikkoja on käytössä normaalia vähemmän. Lisäksi osa pyöräasemista sijaitsee pysäköintipaikoilla. Myös muut pyöräasemat voisivat olla katujen auraamisen tiellä. Auraus saattaa aiheuttaa myös lisääntyneitä vahinkoja pyörille ja asemille.

Kasautuva lumi olisi vaatisi erityistoimia pyöräasemien ylläpitämiseksi käyttökunnossa. Pyöräaseman lukitus telineeseen pyörää palauttaessa toimii hyvin vain, jos pyörän saa telineeseen oikeaan kohtaan ja suoraan. Kaupunkipyörän voi palauttaa myös aseman välittömään läheisyyteen pyörän omalla lukolla, mutta telineisiin palauttaminen on toivottavampaa, jotta pyörät pysyvät siististi ja järjestelmällisesti suunnitellulla alueella.

Kaupunkipyöräpalvelu toimii nykyisellään itse tuottamallaan sähköllä, asemat aurinkokennoilla ja pyörät dynamoillaan. Pyörät lataavat ajettaessa omia akkujaan, jotka kylmällä säällä vähemmän käytettyinä saattaisivat tyhjentyä. Asemien akkuja täytyy jo nyt lokakuussa vaihtaa, kun auringonvalo on vähissä. Jos kautta pidennettäisiin syksystä, olisi

kaikille käytössä oleville asemille vedettävä sähköt. Tämä on mahdollista, mutta kustannus olisi merkittävä ja asemien sijoittelun joustavuus vähenisi suurempien rakennustöiden myötä. Asemien kytkeminen sähköverkkoon maksaisi kaupunkipyöräpalvelun operaattorin arvion mukaan noin 900.000 euroa. Ympärivuotisen operoinnin lisäkustannus nykyisen vuosittaisen maksun (n. 1,3 Meur) lisäksi olisi noin 550.000 euroa/vuosi. Tämä summa sisältää arvion asemien talvikunnossapidosta palvelun operaattorin toteuttamana, sekä kaluston muutostarpeet ja kulumisen. Pyöriin vaihdettaisiin nastarenkaat. Lisäksi kaupungin olisi vaurauduttava katujen lumenpoiston lisäresurssitarpeeseen, sillä pyöräasemat veisivät lumen välivarastointipaikkoja, jolloin se on aurattava suoraan ajoneuvon kyytiin, kun läjitystilaa ei ole. Näistä luopuminen lisäisi kaupungin kokonaiskustannuksia. Myös vahingonkorvausvastuut ja kadun kunnossapidon toimintamalli olisi määriteltävä uudelleen.

Nykyinen kaupunkipyöräasemien jokavuotinen asentaminen ja purkaminen aiheuttavat kustannuksia, jotka vältettäisiin asemien ympärivuotisella käytöllä. Käyttökauden pidentäminen syksystä vaatisi sähköverkkoon kytkemistä, joten tätä vaihtoehtona tarkastellessa olisi syytä keskustella myös ympärivuotisuudesta, sillä kustannusten ero näiden välillä saattaa olla pieni.

Kaupunkipyöräpalvelun ympärivuotinen käyttö nähdään selvittämisen arvoisena asiana, se palvelisi asiakkaita paremmin ja toisi palvelulle luotettavuutta, kun pyörät olisivat aina käytössä. Ympärivuotisen pyöräilyn edistäminen olisi myös Helsingin kaupungin pyöräilyn kulkuta-
paosuuden kasvattamistavoitteen mukaista.

Talvella käytössä voisi olla esimerkiksi vain osa asemista ja pyöristä, kun tilaa on rajallisemmin ja käyttäjiä vähemmän. Kaupunkipyöräpalvelun käyttäjämäärät laskevat jo syksyllä merkittävästi, joten pienempi määrä pyöriä todennäköisesti riittäisi kattamaan kauden palvelutarpeen. Toisaalta asemaverkon on säilyttävä riittävän tiheänä, jotta varmistetaan palvelun palvelukyky osana matkaketjua. Kauden 2017 tilastojen mukaan lokakuussa matkoja tehdään keskimäärin noin 2,9 jokaiselta pyörältä kohti päivässä koko kaudelle keskiarvon ollessa n. 7 matkaa/pyörä/päivä ja kesän vilkkaimpina päivinä jopa 11,5 matkaa/pyörä/päivä.

Koska kaupunkipyöräpalvelun ympärivuotiseen käyttöön liittyy merkittäviä epävarmuuksia, on ennen päätösten tekemistä tarkoituksenmukaista 1) seurata jo suunnitellun kauden aikaistamisen sekä Espoon kaupunkipyöräpalvelun vaikutuksia käyttäjämääriin sekä 2) kartoittaa muiden, Helsinkiä olosuhteiltaan muistuttavien kaupunkien kuten Turun kokemuksia ympärivuotisesta palvelusta. Näin tulevaisuudessa mahdolli-

08.02.2018

Asia/2

sesti tehtävän palvelun laajennuksen päätöksenteon tueksi on saatavilla riittävää tietoa.

Käsittely

Merkittiin, että esittelijä täydensi esitystään esityslistan sivun 3 esittelijän perusteluosan viimeisen kappaleen ensimmäistä virkettä maininnalla Turusta seuraavasti: Koska kaupunkipyöräpalvelun ympärivuotiseen käyttöön liittyy merkittäviä epävarmuuksia, on ennen päätösten tekemistä tarkoituksenmukaista 1) seurata jo suunnitellun kauden aikaistamisen sekä Espoon kaupunkipyöräpalvelun vaikutuksia käyttäjämääriin sekä 2) kartoittaa muiden, Helsinkiä olosuhteiltaan muistuttavien kaupunkien kuten Turun kokemuksia ympärivuotisesta palvelusta.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Samuli Mäkinen, projekti-insinööri, puhelin: 310 35753
samuli.makinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt HKL:n lausuntoa kaupunginhallitukselle 28.2.2018 mennessä.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Samuli Mäkinen, projekti-insinööri, puhelin: 310 35753
samuli.makinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano